

Trečiadienį, vasario 16 d. visa Lietuva ir visa mūsų išeivija mini Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukaktį. Tai reikšmingas įvykis mūsų tautos istorijoje. Ta proga sveikiname kovotojus dėl Lietuvos Nepriklausomybės, ypač tuolaikinius drąsius jaunuolius, kurie ginklu išvijo bermontininkus, lenkus ir bolševikus iš Lietuvos ir dabartinę kariuomenę, kuri stovi Lietuvos sargyboje. Sveikiname Lietuvos katalikišką visuomenę, jos vadus, kurie drąsiai gina Katalikų Bažnyčios ir katalikų teises Lietuvoje.

LIETUVIAI IŠKILMINGAI MINĖJO LIETUVOS NE- PRIKLAUSOMYBĘ

So. Boston, Mass. — Vasario 13 d., šv. Petro lietuvių parapijoje, Federacijos 3 skyriaus vadovybėje, šios kolonijos patriotingieji lietuviai iškilmingai minėjo Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukaktį. Rytė šv. Petro lietuvių par. bažnyčioje virš tūkstančio lietuvių katalikų per 5 šv. mišias priėmė šv. Komuniją Lietuvos intercijai. Profesionalai ir drąsios "in corpore" dalyvavo šv. mišiose ir priėmė šv. Komuniją. Po to turėjo bendrus pusryčius.

2 val. po pietų Municipal Building svetainėje virš tūkstančio lietuvių susirinko išlaudyti kalbų apie Lietuvą ir jos nepriklausomybę. Kalbėjo kun. K. Urbonavičius, kun. Krušniauskas, p. K. Čibiras, Dr. Landžius. Programos vedėju buvo p. J. Kumpa. Dainavo parapijos didysis choras, vadovaujant muzikui R. Juškai. Taipgi dalyvavo "in corpore" Amerikos Legiono Stepono Dariaus postas. Viešnios ponia M. Mazgalienė ir p. lė Dravinskaitė gražiai sudainavo solo. Jauniausi Amerikos lietuviukai: Algimantas ir Rymantas Ivaškai, Edmundas Rudis, Rytas Savickaitė, Alena Pigaitė, Veronika Jocyte, vadovaujami ponios Onos Ivaškienės pasakė sutartinai eiles. Prie VVS pasu ir ženklių darbavosi op. St. Griganavičius ir Brazauskas.

Masinas susirinkimas priėmė dvi rezolucijas: prieš Lenkiją dėl persekiojimų Vilniaus krašte; sveikinimą Lietuvos gynėjams ir kartu pareiškimą Lietuvos valdžiai dėl Lietuvos katalikų teisių siaurimo.

Sumesta ir aukų (bus paskelbta sekančiame numeryje aukotojų sąrašas ir suma). Masinis susirinkimas praėjo didingai ir iškilmingai. Tokis didelis užsiterasavimas Lietuva ir jos reikalais seniai buvo. Reikia pažymėti, kad šv. Petro parapijos klebonas kun. P. Virmauskis labai daug dirbo ir rūpinosi, kad Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas pavyktų, kad iš to būtų Lietuvai ir visiems lietuviams katalikams nauda. Ir pavyko. Visi lietuviai turėjo progą sustiprėti katalikybės ir lietuviybės dvasioje. Turiningi pamokslai bažnyčioje, šv. Komunija ir kalbos svetainėje, tai buvo tikras maistas lietuvių sielai. Valio. Nepriklausoma Lietuva ir jos ištikimi sūnūs ir dukterys, lietuviai!

J. E. Gubernatoriaus Sveikinimas Lietuviams

Čia dedame J. E. Massachusetts valstybės Gubernatoriaus Charles F. Hurley sveikinimą lietuviams Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukakties proga. Šį sveikinimą gub. Charles F. Hurley įdavė Darbininkų Radio programos vadovybei, šeštadienį, vasario 12 d. š. m., kuris buvo radio bangomis paskelbtas.

THE COMMONWEALTH OF MASSACHUSETTS EXECUTIVE DEPARTMENT STATE HOUSE, BOSTON.

Greetings from His Excellency, Governor Charles F. Hurley, to the Lithuanian people of Massachusetts. The history of Lithuania is a land and glorious story of love of liberty and devotion to principle scarcely paralleled in modern times. Her story is replete also with sacrifice and suffering, but throughout every period of travail her people have been steadfast in the battle for justice and right. In the World War, Lithuanian was devastated alike by friend and foe. However, out of this holocaust emerged a new and greater country.

On February 16, 1918, the "Taryba", or National Council, at Vilna, formally proclaimed the independence of Lithuania, and a short time after promulgated a provisional constitution, and her independence was later recognized by various European powers, and in 1922 by the United States.

I am very happy on this twentieth anniversary of the independence of Lithuania, to offer my felicitations to her sons and daughters who have come to America to make their homes and to contribute to this, our Nation, invaluable services in the world of culture and industry. May I express the hope that the cordial relations which exist between Lithuania and the United States shall forever continue, and that our citizens of Lithuanian extraction will continue to devote to America the same qualities of integrity and leadership which have made their motherland the great nation it is.

Cordially yours,
CHARLES F. HURLEY
Governor.

PRANAŠAUJA ANGLIJOS VALDŽIOS GRIUVIMĄ

London, Anglija, vasario 14 d. — Premieras Chamberlain ir užsienio sekretorius Eden susikirto dėl užsienio politikos. Premieras norėtų kuogreičiausiai susitarti su Italija, bet sekretorius Eden griežtai priešingas. Abu ministrai turi pasekėjų ir todėl permatomas kabineto griuvimas.

ETHIOPIEČIAI SUKILO

Aden, Arabija, Vasario 14 d. — Pranešama, kad ethiopiečiai sukilo prieš italus, kurie užėmė tą žemę šeiminingauja.

mybės minėjimas pavyktų, kad iš to būtų Lietuvai ir visiems lietuviams katalikams nauda. Ir pavyko. Visi lietuviai turėjo progą sustiprėti katalikybės ir lietuviybės dvasioje. Turiningi pamokslai bažnyčioje, šv. Komunija ir kalbos svetainėje, tai buvo tikras maistas lietuvių sielai. Valio. Nepriklausoma Lietuva ir jos ištikimi sūnūs ir dukterys, lietuviai!

KUN. COUGHLIN PRIEŠ KARĄ

Detroit, Mich. — Kun. Charles Coughlin, garsus radio kalbėtojas, per radio atsiliepė į šios šalies darbininkus, kad jie organizuotai išeitų prieš Jung. Valstybių įėjimą į karą Europoje. Taipgi reikalauja, kad Naujosios Dalybos vyktinotai atsisakytų nuo įsimašymo į Europos karo reikalus. Jis skaitė laišką, kuriuo rašytojas buvęs raginamas propaguoti karą su Japonija. Sakoma, kad prasidėjus karui atsirastų daugiau darbų industrijoje ir pramonėje.

Tokią propagandą, kun. Charles E. Coughlin griežtai pasmerkė. Jis įrodė, kad Europos politikoje yra per daug veidmainystės. Pavyzdžiui, Mussolini kalbėjo prieš komunizmą, o tuo pačiu sykiu gauna auksą iš Rusijos ir už tą auksą Italija stato karinius laivus raudonajai Rusijai. Hitleris taip pat smerkia komunizmą, bet parduoda orlaivius Rusijai, ir Amerika yra eksportavusi šimtus tonų amunicijos ir tūkstančius tonų ginklų į Japoniją.

Lietuvos Vytis

Matai garbingą mūsų Vytį. Ant žirgo jojančią laisvą! Kad jis norėtų apsaugoti. Kokie mūs protėvių darbai!

Jis senas. Tūkstantį jau metų istorija pažįsta jį. Kiek įvykių jau išgyvenę. Yr paslėpta jo praeitis!

Pasienius Krokuvos, Maskvos, Tarp tankių Žalgirio pušynų. Ir lygumose Dauguvos Lietuvis priešus pavaisino.

Kovos nuožmiansios sukury Karių balsai aidėjo skardūs. Ir miškuose, ir pajūry. Visur Vyties skambėjo vardas.

Ateis lauktoji valanda. Nėš jį pirmyn svajonės kilnios. Kabis jo žirgas zovada. Laisvian alsuos mūs senas Vilnius!

Jonas Kmitas.

Hitleris Tarėsi Su Austrijos Vadu

Vienna, Austrija — Tuoj ministeris Baronas Joachim von Ribbentrop važiavo į Austriją žiuojas traukiniu per Austrijos kancleriu trijų į Romą pas Mussolini. Kurt Schuschnigg, Berchov kalbėta Hitlerio su Schuschnigu, Austrijos kancleriu. Vokietija tas žinias užgindija, ir sako, cius ir esą pasiryžęs atgaivinti anti-nacišką organizaciją (heimwehrą), kuri buvo panaikinta susitarus su Vokietija metai atgal. Kokius rezultatus davė Hitlerio pasitarimas su Austrijos kancleriu nėra tikrų žinių, bet pranešama, kad Austrijos prezidentas Miklas nepritarias jujų susitarimams. Prez. Miklas yra priešingas, kad į naują Austrijos ministrų kabinetą įeity du naciai. Vadinasi, prez. Miklas yra priešingas taikai su Vokietijos naciais.

Hitleris labai pasipiktino prez. Miklo elgesiu ir pareiškė, kad jeigu Austrija laike trijų dienų nepakeis savo nusistatymo, tai jis atšauks padarytą susitarimą su kancleriu Schuschnigg pereiną šeštadienį. Austrijos kancleris nors ir yra linkęs laikytis susitarimo kaip uriais punktais, bet griežtai esą priešingas įeiti į Italijos Vokietijos - Japonijos sąjungą prieš komunizmą.

Austrijos kancleris balsiai pasipiktino, kad Vokietijos naujas užsienio

KAUNAS, LIETUVA, vasario 14 d. — Transradio žinios skelbia, kad pereiną šeštadienį, vasario 12 d., prez. Antanas Smetona, besitariant Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukakties šventei, paleido iš kalėjimo prof. Augustiną Voldemarą, buvusį ministrą, kuris buvo nuteistas 12 metų kalėjimui už bandymą padaryti sukilimą ir nuversti Smetonos valdžią 1934 metais. Taipgi paleido iš kalėjimo vokietininką, kuris buvo nuteistas už ruošiamą sukilimą Klaipėdos krašte.

Spėjama, kad tas netikėtas paleidimas iš kalėjimo Voldemaro ar tik nebus surištas su valdžios perversmu Vokietijoje, nes p. Voldemaras buvo įtariamas ir kaltinamas kaip pro-vokietininkų vadas. Bet tai paaiškės vėliau.

Šiaip ar taip, bet prof. Voldemaro areštavimas ir nuteisimas nebuvo tinkamai išaiškintas mūsų išeivijoje. Daug kas spėlioja, kad tai buvo padaryta asmeniniais sumetimais.

Ar daugiau politinių kalinių amnestavo nėra žinių.

NORI DEPORTUOTI CIO VADĄ

Washington, D. C. — Senato Komercijos komitetas pradėjo investigaciją dėl Harry Bridges, Australijos gimusio CIO direktoriaus ir jūrininkų darbo unijos vado veiklos Jung. Valstybėse. Senatuius Copeland išskėlė skandalingus kaltinimus prieš Harry Bridges; jį įtaria kaip komunistų partijos vadą veikime pagal Maskvos instrukcijų. Senato Komercijos komitetas tyrinėja, ir jeigu turės užtektinai įrodymų, kad Bridges yra Komunistų partijos nariu, tai jis pagal Karo Nusizengimų įstatymo, priimto 1919 m. turi būti deportuojamas kaip nepageidaujamas svetimšalis.

Federalis teismas Komunistų partiją išaiškina kaip tokią, kuri jėga ir prievarta siekia nuversti J. Valdžią. Teismo išaiškinimas Komunistų partijos veiklos yra teisingas, tik ar teisingi yra kaltinimai CIO direktoriui Bridges, tai paaiškės artimoje ateityje.

CIO reikalauja, kad Senato komitetas leistu viešą apklausinėjimą liudininkų ir reiškia protestą prieš Senatorių Copeland.

ATS. PLK. PETRUITIS-ALYTAUS RUOŽO ĮGALYTOTINIS

Kaunas — Ats. pulk. J. Petraitis šiomis dienomis paskirtas Kauno — Alytaus autobusų ruožo įgaliotiniu ir 1938 metams.

Kaunas — Švietimo Ministeris Tonkūnas patvirtino V. D. Universiteto Senato pateiktą Studentų Atstovybės Statutą. Atstovybės rinkimai įvyks kovo mėnesio pradžioje.

KUNIGAİKSTIENEI BIRUTEI PAMINKLAS

Kaunas — Šiemet Palangoje pradėdamas statyti kunig. Birutei didingą trylikos metrų aukščio paminklą.

ORTODOKSŲ DVASININKAS RUMUNIJOS DIKTATORIUM

Bucharest, Rumunija, — Vasario 14 d. Pereitos savaitės pabaigoje, atsistatydino O. Gogos ministrų kabinetas. Tas kabinetas buvo griežtai nusiteikęs prieš žydus. Kilo nepasitenkinimu ir vyriausybė, matyt, buvo priversta atsistatydinti. Rumunijos karalius Karolius pakvietė sudaryti naują ministrų kabinetą ortodoksų dvasininkų patriarchą dr. Miron Christea. Jam neilgai truko sudaryti vyriausybę. Tuoj po sudarymo, karalius Karolius sušpandavo konstituciją. Ministrų pirmininkas dr. Miron Christea pareiškė, kad ruošiamą naują konstituciją. Naujoji vyriausybė, matyt, bus daugiau panaši į Italijos ar Vokietijos.

Kas Buvo Vilnijai Uždarytoji Šv. Kazimiero Draugija

Vilniaus krašto lietuvių ypatingą dėmesį kreipė į visuomenę sulaukė dar vieno didelio ir skaudaus smūgio — neteko ilgus metus gyvavusios ir labai populiarios lietuviškos katalikiškos organizacijos, Lietuvių Šv. Kazimiero draugijos. Ši draugija, kuri visą laiką rūpinosi tik krašto kultūriniais ir religiniais reikalais, Vilniaus krašto liaudyje buvo ypatingai mėgiama. Neveltui tad ir išsiplėtusi ji buvo labiausiai už bet kurią kitą to krašto lietuvišką organizaciją. Prieš porą metų Lietuvių šv. Kazimiero draugija turėjo Vilniaus krašte per 500 skyrių, kurie dažniausiai buvo paties kaimo jaunimo vadovaujami.

Savo gyvime ši draugija visko matė. Tik prisiminkime šventųjų Metų praga šio katalikiško jaunimo kryžių statymą, kai lenkai pastatytuosius kryžius vartalojo, skandino, pūstė, slapstė, o Marcinkonyse už kryžiaus pastatymą žmonės ir kalėjime atsidūrė. Ir visus tuos kryžius lenkai versdavo, niekindavo tik dėl to, kad prie jų paprastai būdavo prikaltas lietuviškas užrašas, arba, kas baisiausia, kad kryžiai būdavo dažyti spalvomis, kurios įeina į lietuvių tautos vėliavą.

Patį draugiją, turėdama tikslą palaikyti žmonėse religiąją nusistatymą ir ugdyti lietuvių visuomenės tarpe dorovingumą, —

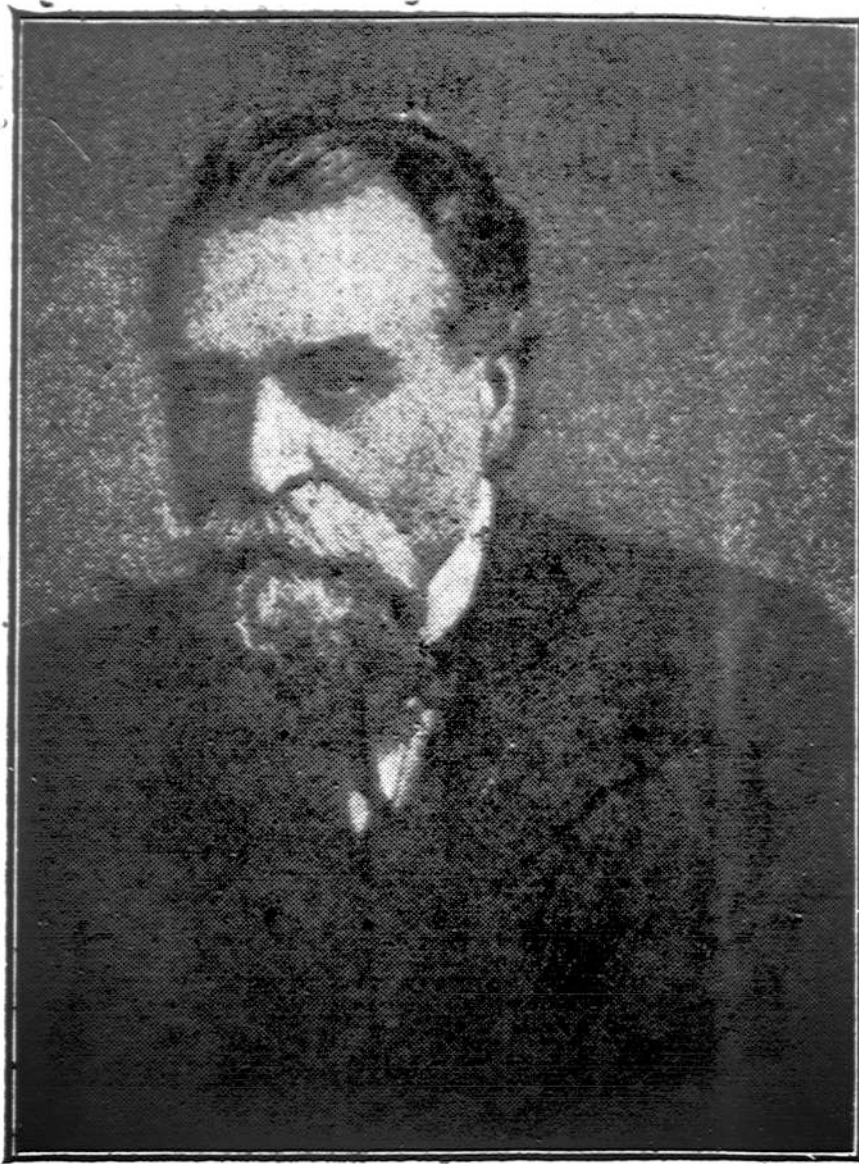
ypatingą dėmesį kreipė į jaunuoменės auklėjimą ir kaimo jaunimo gyvenimą. Iš centro būdavo siunčiami paskaitininkai, kurie skaitydavo paskaitas apie dora, teisingą ir blaivų gyvenimą.

Lietuviškas jaunimas vietomis prie šios draugijos skyrių buvo sudaręs dar sporto sekcijas, užsiiminėjo įvairiais žaidimais, rungtynėmis, lavirosi.

Kai kurie draugijos jaunimo skyriai, be sporto klubų, turėdavo savo muzikos grupes, o kai kur ir nuosavus dūdų orkestrus, ir per vakarėlius labai gražiai pasirodydavo. Daugely vietų buvo chorai.

1936 ir 37-ti metai draugijai buvo liūdniausi. Per 1936 metus lenkai, vadovaudamiesi vadinamomis retorsijomis, uždarė tos draugijos apie 400 skyrių, o 1937 m. baigė likviduoti patį draugijos centrą, kartu su visais kitais likusiais skyriais.

Tuo būdu per porą metų buvo likviduota Vilniaus krašte didžiausia lietuviška kultūrinė ir auklėjimo draugija. To krašto jaunimas dabar vėl bus veržiamas ilgiais vakarais nuobodžiauti bei dorą užsiėmimo. Ten, kur pavyzdinčiai ir religingai jaunimas gyveno, dabar suardoma jų draugystė, o bet koks tarpusavy suėjimas pasislenka į skaitomas kaip poetas susirinkimas. Tsh

DR. JONAS BASANA VIČIUS, pirmasis pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. Mirė vasario 16 d., 1927.

dija, tai Bulino suėmimas sukėlė sensaciją. Mechlinas, esą, pasakęs kalbą, kurioje pareiškė, kad raudonosios armijos valymas busias varomas be jokios atodairios ir sabotažnikai bus naikinami, nepaisant, kas jie toki būtų. Baigdamas, laikraštis rašo, kad artimiausioje ateity bus suimta visa eilė aukštų raudonosios armijos pareigūnų.

J. V. PLIENO KORPORACIJA PRATĖSĖ SUTARTI SU CIO

New York, Vasario 10 d. United States Steel korporacija, kuri samdo 240,000 darbininku, pratęsė sutartį, kuri išsibaigia vasario 28 d. š. m., su CIO darbininkams. Pagal pasirašytą sutartį algos ir salygos lieka tos pačios. Abi pusės, norėdamos nutraukti sutartį arba pradėti derybas pasirašymui naujos sutarties turi duoti raštu pranešimą 10 dienų prieš. Jeigu pakeitimai sutarties nepriimtini laike 20 dienų, tai sutartis skaitoma nutraukta.

SUSIDAUŽĖ RUSIJOS DIRIZABLI

Trylika žuvo

Londonas, Vasario 9 d. — Pranešama, kad Rusijos dirizablis V-6, kuriuo iš Maskvos buvo išskridę į Murmanską bandymui, skrisdamas Kandalakša srityje, arti Suomijos pakraščiu, trenkė į kalną ir susidaužė. Tuo didoriau skrydo 19 asmenų, iš kurių 13 užmušta, 3 sužeista ir 3 išlikę sveiki.

Šiuo didžiu dirizabliu planuota skristi į Grenlandijos pakraščius gelbėti Rusijos 4 mokslininkus, kuriuos ledas lytis išsaurino ašigalių nunešė į Grenlandijos jurą ir jų gyvybei grėsia pavojus.

MIRĖ FIRESTONE

Miami Beach, Florida — Šiandien mirė garsus gumo išdirbėjas, milijonierius, Harvey S. Firestone, 69 m. amžiaus. Jis buvo artimas Henry Ford draugas.

LENKŲ LAIMEJIMAI, KURIE GARBĖS NESUDARO

Vilnius. Sausio 29 d. Lenkai uždarė dar dešimt lietuvių pradžios mokyklų švenčionių apskrityje. Vilniaus Krašte beliko tik dvi lietuvių pradžios mokyklos. Be to galutinai uždaryta paskutinė lietuvių organizacija Vilniuje — Mokslo Draugija.

Kaunas — Tautinis Olimpiados Komitetas sparčiai ruošiasi Olimpiadai. Laukiama 10,000 užsienio lietuvių.

Kaunas — Naujos Konstitucijos projektas baigiamas svarstyti komisijoje.

LATVIJA TIKISI SUSILAUKTI KARDINOLO

Teko patirti, kad Vatikano sferose kalbama skirti Pabaltijo kraštams vieną kardinolą. Kadangi šiuo metu Latvija parodė daug geros valios sutvarkyti santykiams su Vatikanu, tai manoma, kad tokiu kardinolu bus paskirtas Rygos Arkivyskupas Springovičius.

Reikia pažymėti, kad didelį aktyvumą parodo Latvijos užsienio reik. ministeris p. Munteris. Dabar jis išvykęs į Romą ir, kaip iš Rygos buvo pranešta, Vatikane tarsis Bažnyčiai ir Valstybei rūpimais reikalais. Numatomas kai kurių konkordato straipsnių, praplėtimas, kad būtų teisiškai sutvarkytas kat. teologijos fakulteto klausimas.

LATVIJOJ PRADĖS DARBĄ KAT. TEOLOGIJOS FAKULTETAS

Latvijos švietimo viceministeris J. Čamanis, pasak oficialio "Briva Zeme", pareiškė, jog V. Prezidento ir vyriausybės dėka jau gali būti realizuotas katalikų teologijos fa-

Gražiausias Lietuvos 20 Metų Jubiliejaus Paminklas

Visų kultūringų pasaulio tautų svarbus pažymis — tai jų statomieji paminklai, kuriais įamžinami didesnieji įvykiai, ypač kuris nors visos tautos laimėjimas. Pažvelgęs į paminklus, matai visą tautos istoriją, svarbiuosius jos uždavinius, idealus, nagaliau, jos kultūros laipsnį.

Paminklai tautų gyvenime turi neapsakomai didelę reikšmę. Jie duoda atskiram kraštui, apylinkėi, miestui savitišką charakterį. Buvusieji Lietuvos okupantai stengėsi sunaikinti mūsų senovės paminklus, o ju vieton pastatyti savo. Muravjovo laikais aplink Kauno vilį buvo nusavinama mažais sklypeliai žemė ir apgyvendinama lietuviais, kad "nūšlavus buvusios didybės liekanas". Tuo pat tikslu Kauno centre buvo pastatytas ir didelė cerkvė. Lietuvių tautos prisipažinimai gerai žinojo, kad paminklai nėra nebyliai stabai, kad jie yra gyvi skleidėjai tų idėjų, kurios tuose paminkluose įkūnytos jų statytojų. Daugybė lankytojų semiasi iš jų sau dvasios įgėjų. Ypač pažymėtina, kad paminklai, stovėdami

gražiausiose aikštėse, darosi mažųjų krašto piliečių — vaikų ramovės. Čia jie iš pat kūdikystės prisiziūri ir išmoksta gerbti tautos tradicijas, josios didvyrius, jos istoriją: čia daugelis jų pažįsta pirmąsias raides, perskaito pirmuosius sakinius, kuriuos dažniausia išmoksta atmintinai ir jau iki mirties nebeužmiršta.

Juo didesnis koks tautos įvykis ar laimėjimas, tuo didingesnis tam įvykiui statomas paminklas. Lietuvos nepriklausomybės atgavimas yra taip didelis mūsų tautos laimėjimas, kad jį įamžinti verta gražiausiu monumentu. Tuo tikslu Kaune statoma ir Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia lietuvių tautai bus tinkamiausia. Ji vaizduos ilgą mūsų tautos kančias, kovas, josios kryžiaus kelius ir garbingą prisikėlimą. Todėl šio kilmės sumanymo vykdymas randa Lietuvos ir Amerikos lietuvių visuomenėje nepaprasto palankumo.

Nepriklausomybės atgavimo mintis sunkiausiais laikais jungė mūsų tautą glaudžion vienybėn. Dabar, tą nepriklausomybę

čia Lietuvos lenkai nėra atėję, jie tos pat kilmės, kaip ir lietuviai, tik pasisavinę kiek lenkiškos "kultūros".

Kaunas. — Sausio 26 d. Šiandien Lietuvos Bankas už 100 USA dolerių čekį moka 591 litą.

GERB. 'DARBININKO' SKAITYTOJŲ, PLATINTOJŲ IR RĖMĖJŲ DĖMESIUI

Popieriui pabrangus, dauguma anglų kalboje leidžiamų laikraščių pakėlė prenumeratos ir pavičių egzempliorių kainas. "Darbininkas" nepakėlė ir, jeigu tik susilauks daugiau naujų prenumeratų, nekels prenumeratos kainą.

LDS nariai, "Darbininko" prenumeratoriai ir platintojai pakalbinkite kitus, kurie dar neturėjo progos skaityti laikraščio "Darbininko", kad ir jie užsiprenumeruotu laikraštį "Darbininką" prieš kovo 1 d. nupiginta prenumeratoros kaina.

CREMO ALE

Padarytas Tam, Kad Patenkinus Visus!

Atėję į tavernas ar restoranus visuomet pasykyte CREMO ALE, kuris yra padarytas iš geriausių miežių ir tinkamai įsėdintas.

CREMO galite gauti iš kano ir buteliuose.

Kartą jo paragavę — visuomet norėsite!

Cremo Brewing Co.

BELDEN ST. NEW BRITAIN, CONN. TEL. NEW BRITAIN, 3700.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

NAUJAS RAUDONOSIOS ARMIJOS VALYMAS

"Voelk. Beobachter" Maskvos korespondentas rašo, kad vėl prasidėjusi nauja raudonosios armijos valymo banga. Suimta daug raudonosios armijos karininkų, tarp kurių ir proletarinės divizijos po-

litkomisaras Bulinas. Esą, raudonosios armijos vyriausias politikomisaras Mechlinas pareiškė, kad Bulinas ligi šiol vykdeš Camarniko sabotažinę politiką. Toliau laikraštis tvirtina, kad tik vienoje Maskvos karo apygardoje GPU suėmė net 20 politikomisarų. Kadangi proletarinė divizija yra kaip ir Sovietų vyriausybės gvar-

VALGOMUJŲ DAIKTŲ KRAUTUVES

Pirkti pas biznierių mėsą, vaisius, daržoves ir kitokius daiktus, kurie skelbiami "Darbininke" apsimoka, nes jie parduoja šviežius produktus ir maloniai patarnauja. Nuėję į bilę kurią krautuvę pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

POVILAS BUSHMANAS
48 Crescent Avenue,
Telephone Columbia 6702
29 Savin Hill Avenue,
DORCHESTER, MASS.

PERKINS SQ. CASH MARKET
Povilas Baltrušiusas, sav.
490 Broadway, Tel. SOU 5120

K. SIDLAUSKAS

918 E. Broadway

Tel. SOUth Boston 9367

Pristatau Ice Creamą ir užkandžius piknikams ir visokiems parengimams.

DRAUGIJŲ VALDYBŲ ADRESAI

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBE MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Markšienė,
625 E. 8th St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1298

Vice-pirm. — Ona Jankienė,
1428 Columbia Rd., S. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Bronė Cunienė,
29 Gould St., W. Roxbury, Mass.
Tel. PAR 1804-W.

Pin. Rašt. — Marijona Markonitė,
4115 Washington St., Roslindale, Mass.
Tel. Parkway 0556-W

Edininkė — Ona Stanulitė,
108 West 6th St., So. Boston, Mass.

Tvarkdarė — Ona Mizgidienė,
1512 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

Kasos Globėja — Ona Staurienė,
443 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą utarninką mėnesio.

SV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖ DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas, Juozas Švagžys,
601 6th St., So. Boston, Mass.

Vice-Pirm. Albina P. Neviera,
16 Winfield St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. Jonas Gilneckis,
5 Thomas Pl., So. Boston, Mass.

Pin. Rašt. Aleksandras Ivaška,
1514 Columbia Rd., S. Boston, Mass.

Edininkas, Andrius Zaleskas,
702 Fifth St., So. Boston, Mass.

Maršalka, Jonas Zalkis,
7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią nedidelį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salė, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

7:30 val. vakare, pabažnytinėje svetainėje. Visais draugijos reikalais kreiptis pas protokolų raštininką.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R.C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA:
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny 1 kart savaitės metams \$5.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitės metams \$2.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny metams \$5.00

DARBININKAS

306 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Dar Ne Metas Keisti Lietuvos Konstituciją

Pirmoji Lietuvos konstitucija, sudaryta po išpūdiu džiaugsmingo nepriklausomybės įsigijimo, garantuoja pilną asmens, sąžinės ir žodžio laisvę ir lygias visiems piliečiams teises. Toji konstitucija yra iškilmingas ir nuostabus laisvosios Lietuvos žodis. Jis gerbtinas ir laikytinas, dėlto, kad ten pasisakė visa Lietuva be luomų ir partijų skirtingumo. Naujai sukurtoji valstybė, dar tik bežengianti į moderninį gyvenimą, natūraliai negalėjo numatyti visų smulkmenų, kurie praktikoje gali pasirodyti parankūs, ar neparankūs. Tose smulkmenose pirmoji konstitucija yra taisytina. Tačiau pagrindiniuose dalykuose, kaip piliečių laisvės ir nepaliečiamybės pagerbimas, senoji konstitucija suklusi negalėjo. Ties principai yra įdiegti žmogaus prigimtyje, ir jų kaitaliojimas bei mainininkavimas būtų prigimties įstatymų laužymu. Tuomet kaip tik ir didžiūjasi Amerikos J. Valstybių konstitucija, kad ji, taip vadinamais amends (pataisomis) pakeisdama smulkmenas, niekad nepaliečia pagrindinių nuostatų: laisvės, lygybės, brolybės.

Girdėt, kad dabartinė Lietuvos vyriausybė ruošiasi sudaryti naują konstituciją. Koki jos sumetimai, galima visai spėti, bet tur būt bus pataikyta į tai, kinį, kai pasakysime, kad senoji konstitucija yra jai neparanki kaip tik dėl pagrindinių dalykų: laisvės, lygybės, brolybės. Neparanki dėlto, kad dažnai tenka susilaukti priekaištų, jog pastaraisiais laikais mūsų konstitucija kaip tik tuose dalykuose yra laužoma. Reikia, asmeninė piliečių laisvė valdančiajai partijai stovi skersai kelio. Jei taip, tai ji reikia tiek suvaržyti — ir dabar jau legaliai suvaržyti — kad jos tik vardas ant popierio pasiliktu. Lygiai kaip sovietuose: laisvė ir yra ir jos nėra. Yra ant popierio, nėra gyvenime.

Jei visa tauta pasisakytų nenorinti laisvės, tai jau jos dalykas. Bet dabar visa tauta neturi galimybės pasisakyti. Seimas taip sudarytas, kad per jį kalba tik viena partija. Taigi keisti konstituciją, ypač jei būtų užsimota paneigti pagrindinius jos dėsnius, tokiose sąlygose, kada visa tauta neturi galimybės pareikšti savo valios — būtų griežtai neteisėta, jei nepavartojus stipresnio žodžio, kurs savaime čia siūlosi. Keisti smulkmenas — kiek norite, bet paneigti laisvės dėsnius, tai jau išeitu tokia politiška avantiura, kurią būtų neįmanoma įrašyti į Lietuvos istoriją. K.

Mylėkimės -- Iš Tolo

Mūsų tautininkėlius pradeda apimti panika. Iš jo jų nervingai supainiota ne tai puolimo, ne tai apsigynimo kysio gryna desperacija. Ir ko jiems jaudintis? Atsakymas per daug jau aiškiai siūlosi: jie nugastauja vieningo katalikų veikimo. Gi tas vieningumas jau gana ryškiai pradeda formotis. Atėjo 20 metų Lietuvos nepriklausomybės sukatis. Koks to įvykio minėjimas mūsų kolonijose bus buvęs, parodys kelių dienų ateitis. Rašant šiuos žodžius, atrodo, kad didžiūmoje kolonijū jis bus daug didingesnis ir iškilmingesnis, negu jau visi buvusieji tos rūšies renginiai. Jeigu taip, tai tautininkams, kaip patriotizmo specialistams, tik džiūgauti tereikėtų. Gi jie kaip tik priešingai nusiteikę. Kokia čia būtų priežastis?

Priežastis tokia, kad šių metų tautinės iškilmės žada būti, bent daugelyje vietų, katalikiškos. Tautinės iškilmės katalikiškos? Kas čia per naujanybė? Jei tai naujanybė, tai tik dėlto, kad mes ligi šiol nežinėjome to fakto, jog geriausi patriotai visuomet buvo, yra ir bus — katalikai. Jie tai įrodė nepriklausomybės kūrimosi metu, kada suklojo šimtus tūkstančių dolerių ant Tėvynės aukuro, kad ji tik laisva ir nepriklausoma paliktų. Jie (katalikai) ir dabar Lietuvos likimu yra smarkiai susirūpinę, su širdies drebėjimu žiūrėdami į ateitį, kai tautininkų partija neapdairiai veda tautą šešėlinga kryptimi, neatsižvelgdami į rimtus tikrųjų tėvynės mylėtojų perspėjimus. Katalikai žino (istorija ir tautininkas tai moko), kad paneigimas ar varžymas religijos nūdienai tautai dar neišėjo į gerą. Tad katalikai pasiryžo šių metų iškilmėse pabrėžti religijos būtinumą tautos gyvenime.

Atrodo, kad tas neatitinka tautininkų skonio. Na, su skoniu dar tiek to. Susiraukę gal ir pakęstų valandą bažnytinį pamaldų, bet štai kas jiems nepakenčiama: katalikai pradėjo ryžtis išlaikyti savo frontą, neprisiimant jokių bendrafrontiškų pagundų. Kiek tai bus sėkminga, dar kol kas negalima apytikriai numatyti, bet jau viena katalikų vieningumo mintis išvaro tautininkus iš pusiausvyros. Jei šių metų bandymas nors dalinai pavyks, ir katalikų vieningumas pradės įsigyvendinti, tai tautininkų ateitis neperšviesiausia.

Katalikų vieningumas anaipol nereikia, kad jų rengiamos tautinės iškilmės nebūtų tautininkams prieinamos. Kaip tik priešingai, tegu dalyvauja ko skaitlingiausiai, ypač bažnyčiose (Dievo žodis kartais ir akmenį paliečia), bet vadovauti bei šeiminkauti jie negaus, vadinasi, ten, kur katalikai veiks susipratusiai. Čia kyla opus tautininkams klausimas: ar tik šiose iškilmėse ne, ar gal ir bet kokiame eiliniame veikime? Žinoma, kad visur. Bent prie to einama. To siekiama ne dėl kokio ten klasinio susiskirstymo, bet dėl gryniausio Lietuvos labo. Iš prityrimo žinome, kad bendrafrontiškas veikimas mums visuomet kliudė. Tautininkai (ar laisvamaniai) tik šneka, giriasi, garsinasi, per akis graibstosi sau kredito bei pripažinimo už kitų nuveiktus darbus, gi tikruosius darbuotojus paskui savo spaudoj išjuokia ir galų gale padaro triukšmingą išvadą, kad mūsų išeivijai katalikai kaip ir nieko nereikia, ir kad su jais, kaip su organizuota pajėga, skaitytis netenka. Tas nuskamba net už vandenyno, ir tik paskui atvykusiems jų emisarams tenka nusivilti ir pripažinti, kad Amerikoje be katalikų prisidėjimo nieko nepėsi.

Visų, kiek buvo bandyta, bendrafrontinių parengimų rezultatai vieni ir tie patys: katalikams visuomet tekdavo paskui neskaniai atsirūgti ir apgailestauti, kad dėjos su "tautininkiškos" meilės specialistais. Verčiau — mylėkimės iš tolo. K.

Lietuvos Nepriklausomybė ir Amerikos Lietuviai Katalikai

Mūsų tauta mini džiaugsmingas sukaktuves. Vasario 16 d. sueina dvidešimties metų nuo paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės Akto. Tai labai reikšmingas įvykis. Šios sukaktuves yra brangios visiems lietuviams, bet ypač yra brangios tiems, kurie aktyviai dalyvavo kovose ir darbuose, vedusiuose mūsų tautą į nepriklausomą gyvenimą.

Nieks daugiau netroško Lietuvai nepriklausomybės ir nieks nuosirdžiau nesidarbovo tam šventam tikslui siekti, kaip Amerikos organizuoti lietuvių katalikų visuomenė. Mūsų garbingoji Federacija per kelis metus ir savo reikalus buvo apleidusi, kad tik daugiau įdėti jėgų į darbo į grynai tautos reikalus, kad tam darbui dirbti sutrauktų visus geros valios lietuvius ir vienu frontu kovotų dėl tautos laisvės ir nepriklausomybės.

Federacijos vadai, manydami, kad darbas bus sėkmingesnis, jei susidarys organizacijos, kurioms rūpės tik tautos nepriklausomybės reikalai, Federacijos iniciatyva buvo suorganizuotas Amerikos lietuvių Taryba, kurios rūpesčiu buvo kelti Lietuvos nepriklausomybės o balsų Amerikoje ir plačiame pasaulyje. Ji įsteigė Vašingtone lietuvių Informacijos Biūrą, kuris vėliau pavadintas tarybų ekzekutyvio komiteto centru ir veikė iki jau Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės neprisiuntė vadinamąją Lietuvos Finansų Misiją ir laikinai atstovą.

Amerikos lietuvių Tarybos užlaikomas Vašingtone biūras labai daug svarbių darbų Lietuvai nuveikė. Jis Amerikos spaudoje garsino Lietuvos vardą, jis stengėsi užmegsti pažintis su aukštais šio krašto vyriausybės valdininkais, kad reikale jie užstotų mūsų tautą ir tarptautinėse politikos arenose gintų Lietuvos interesus, paremtų jos siekimus nepriklausomybės. To biūro rūpesčiu Tarybos nariams gautas pasikalbėjimas su Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentu W. Wilsonu, kuris pirmu kartu išgirdo iš pačių lietuvių lūpų, kad lietuvių tauta ir trokšta nepriklausomybės ir jos siekia. Žinant, kaip svarbų vaidmenį Pasauliniame Kare ir tarptautinėje politikoje vaidino prezidentas Wilsonas, su juo pasikalbėjimas (1918 m. gegužės mėn.) buvo begalo reikšmingas dalykas.

1916 m. Federacijos siūlymą Taryba gavo leidimą iš prezidento rinkti Lietuvai aukas po visą kraštą ir toji didžioji rinkliava įvyko tu pačiu metu lapkričio mėn. 1 d. Šioj "Lietuvių Dienoj" surinkta apie \$120,000. Mūsų Tarybos iniciatyva 1918 m. suauktas politiškas lietuvių Seimas New Yorke, kuriame išneštos svarbios rezoliucijos, reikalaujančios Lietuvai nepriklausomybės. Šis įvykis taip pat yra svarbus kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės istorijoj. Paminėti na ir tas, kad daugiausia Federacijos veikėjų pastangomis buvo surinkta milijonas parašų po petijacija, kuria kreiptasi į šio krašto vyriausybę, prašant, kad ji pripažintų Lietuvą, ją užtartų ir jai padėtų.

Tarp daugelio kitų dalykų Federacija sumanė išleisti Lietuvos Laisvės Paskolos laktus ir jos pastangomis daugiausia tų laktų buvo parduota. Keliais atvejais Taryba siuntė delegacijas Europon, kad šelpti nuo karo nukentėjusius lietuvius ir padėti Lietuvos veikėjams kelti mūsų tautos nepri-

20 Metų Balansas

Valstybės aparatas. — Atsistatymas. — Materialinė gerovė. — Kultūros laukose. — Spauda. — Dvasinė kultūra. — Dorovė. — Intelligentija.

klausomybės obalsi ir jos siekti. Aš čia pažymėjau tik keletą svarbesnių Tarybos padarytų žygių, kurie buvo reikšmingi ir efektingi. Reikia žinoti, kad darbas buvo atsakomingas ir labai sunkus, nes tada neturėjome tinkamos literatūros propagandai ne tik anglų, bet ir lietuvių kalba. Reikia surinkti žinias, ruošti literatūrą, kad savo žygius paremti nesugriaujamais argumentais.

Prasidėjus didžiuliam karui, Lietuva pirmoji vėl jo laukia. Atsirado gyvas reikalas šelpti nuo karo nukentėjusius ir ištremtuosius iš tėvynės. 1914 m. Federacija suaukė Amerikos lietuvių Seimą Chicagoje ir suorganizavo Tautos Fondą, į kurį lietuviai katalikai gausingai aukėjo. Tas fondas varė šelpimo darbą. Bet drauge jis buvo lyg kokia finansų ministerija, kuri finansavo visus mūsų tautos žingsnius, vedančius ją į nepriklausomybę.

Tautos Fondas užlaikė lietuvių Informacijos Biūrą Vašingtone, taip pat Šveicarijoj, finansavo delegacijas, apmokėjo delegacijų lėšas ir Taikos Konferenciją Paryžiuje ir finansiškai rėmė jos visus darbus. Taip reikėjo daryti, nes karo nukamuota Lietuva pati viena to padaryti neįstengė, t. y. pakelti savo delegacijų kelionės ir darbo lėšas. Be to, Tautos Fondas šelpė mokslus einantį jaunimą, kad jis prisistatytų tautos ir naujai atstatomos Lietuvos valstybės darbui. Nėra nė vieno svarbesnio mūsų tautos reikalo, kurio Tautos Fondas nebūtų gausingai paremęs. Lietuviai katalikai septynis šimtus tūkstančių dolerių į Tautos Fondą sudėjo. Jei ne tos katalikų gausingos aukos, ir šelpimo darbas būtų buvęs apleistas, ir kova dėl tautos nepriklausomybės būtų buvusi žymiai sunkesnė.

Amerikos lietuvių katalikai, pažvelgę į savo nuveiktus darbus per Federacijos rūpesčiu suorganizuotą lietuvių Tarybą ir Tautos Fondą, tikrai gali pasididžiuoti ir pasididžiuoti, kad jų rūpesčiai, darbai, pasisventimas ir pasiaukojimas nenuėjo veltui, bet apvainikuoti mūsų mylimos Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Minėdami 20 metų Lietuvos Nepriklausomybės Akto paskelbimo sukaktį ir savo nuopelnus šiek tiek daugiau įvertinkime, kad čia augančioji lietuvių karta matytų, ką mes esame padarę jų tėvų kraštui, kad jie ji daugiau brangintų, juo didžiūtuos, keltų jos vardą ir reikale gintų. Prisimindami ir savo darbus ir plačią kalbėdami apie tas begalo sunkias mūsų tautos dėl nepriklausomybės tuo pačiu kelsime tautinę nuotaiką ir entuziazmą jaunojo karto.

Leonardas Šimutis, ALRK Fed. Sekretorius.

Filo de patrujo

namas. Nekalbant geležinkeliais, kurių yra pravesyta visi nauji. Vieškeliai pravesyta nauji kita tiek — jeigu ne daugiau. Viešeliai visi nepanašūs į būvusius iš rusų viešpatavimo laikų. Lygūs, — tinka auto judėjimui. Plentai tiesiami.

Paštas, daugumoj vietų — ateina kasdien. Miestuose, miesteliuose jį gauna savo būte. Belieka tik išnešioti po kaimus (jau ir tai galvojama).

Po didžiojo karo, — daugybė sodybų virtę degėsiomis, miesteliai ir miestai, griuvėsių krūvos... Dabar išdygo nauji trobėsiai. Nauji moderniški statiniai puošia miestus. Miestų vargingą akmenų gatvių grindinį — keičia — tašytų akmenų ir asfalto — autobusų lengvu keliu.

Materialinė gerovė kyla. Praslinko sunkesni depresijos metai — ir visi ėmė iš naujo atkiusti. Žemės ūkis sparčiai kyla. Šimtus tūkstančių bekonų paruošia kraštas Anglijai ir kitiems kraštams. Milijonus kg. sviesto ir kiaušinių išvežama į kitus, — net į labai tolimus kraštus.

Visos didžiosios balos, — kur laukinės antys perėjo vaikus, kur kukavo varlės ir pavasarij vaikai braidė be kelnų — dabar sausa, daug kur net išarta ir auga avižos ar bulvės.

Gaila, kad gražių kaimo gatvių nebėra. Suarti seni dirvų režimai, išdygo vieniemių nauji, erdvesni ir gražesni trobėsiai; kai kur matyti užvesti nauji, dideli vaisiniai sodai.

Socialis klausimas, daugely šalių visad esti aktualus. Pravestoji žemės reforma šį skaudulį Lietuvos žymiai apgydė. Bet beturčių ir vargšų ir šiandien netrūksta. Veikia nemaža labdarinių draugijų, kurias remia valstybė ir glūboja senelius ir našlaičius. Elgėtavisas panaikintas. Beturčiai gydomi, nors nepakankamai.

Kultūros laukose: — Pradžios mokslo privalomas. Pakankamas skaičius vidurinių ir aukštesnių mokyklų. Veikia be Vyt. Did. Universiteto dar — Žemės ūkio Akademija, Konservatorija, Meno Mokykla.

Spauda išsiplėtus. Kaimiečiai besutiksio tokia seimą į kurią nepareitų joks laikraštis. Mažuma pasiliko be laikraščio ir tai gal patys, kurie menkai moka skaityti.

Laikraščius dabar turi kiekvienas luomas ar žymesnė profesija. Kaip pavyzdį čia tik paminėsiu: moterys kaimietės ir moterys inteligentės — turi atskirai savo laikraštį. Mergaitės "pavasarininkės" vėl savo. Vaikai jaunesnio ir vyresnio amžiaus — taip pat ir t. t. ir t. t.

Knygų — ypač paskutiniųjų metų — leidžiama tikrai labai daug — kasdien net kelios knygos, iš spaudos rinkoje pasirodo. Knygų leidyklų skelbia — "knygų lietu".

Jau pristeigta kiekvienam mieste ir miestely — gana nemažos bibliotekos. Vienas laiko katalikų ir vienos organizacijos, kitas yra įkūrusi valstybė. Už lktą ar pusantro — kiekvienas išstisus metus

(Tęsinys 5 pusl.)

"Mačiau Pragara!"

sako rašytoja Nena Belmonte

KARO KORESPONDENTĖS ŽURNALAS

"Pulk! Arba gausi", Nustebusi žvalgiaus, iš kur ta žiauri kamanda. Visur aplink temaciau žmones kniupsčiais puolančius, gulsčiomis ant pilvo, rankomis galvą apsidengusius.

"Pulk!" vėl kas man sako. Aš ir kritau.

Skardus švilpimas sustojo — minutė tylumo — ir tada, Dievuliau mano — koks baisus plyšimas. Žemė sudrebėjo, purvai, akmenys, malkos apdengė mane.

Kai nutilo triukšmas, keliaus. Didžiausia duobė išsižiojusi; du ar trys, su kuriais minutė atgal kalbėjau, čia pat ant žemės gulėjo. Priėjau prie vieno. Iš burnos varvėjo kraujo lašeliai. Biauži žaizda galvoje — bombos darbas. Ar ti mūsų priešų bomba plyšo. Aš da gyva, bet iki kolei? Karas — karas su visu baismu! Laike karo gyvybė yra pigi. O aš čia atvykusi aprašyti visus jo momentus — linksmumo minutės, sopulių minutės, pergalės minutės, minutės mirties, minutės gyvybės. Minutės...?

Karo korespondentės pavojingas gyvenimas, bet kaip įdomus, kaip visiškai vyliojas!

Nacionalistų Kariuomenės maršuoja į Malagą — "Raudonųjų Rojus", priešų pavadinta; "Malaga Gražioji", mūsų kareivių aptarta. Visoj kelionėj žiaurios kautynės — orlaiviai, šautuvai, kanuolės, šarvuoti automobiliai. Ir visa laiką — vėliava prysakyje. Raudonos ir gelto-

nos spalvos, puiki ir pergalinga, siubuoja virš atvaduotos žemės.

Kiekvieną dieną tą patį vaizdą patyrėme — mūsų pėsčioji kariuomenė pirmyn slenka, šelpiama kanuolių ugnimi. Kairias prišakin, priešų apsuptas, kiekvienas namas pilis; kiekvienas akmuo tvirtovė. Staiga, pasipriešinimas susilpsta — priešai bėga nuo mūsų, ir kaimas atiduoda pergalėtojų gallesingumui.

Kokį tikslą rastume — namai sudeginti, vienos sienos testovinti; purvai gatvėse, visur; o kas biaužiausia, lavonai nužudyti piliečių. Va, jaunas, penkiolikos metų piemu — kulka galvoj; čia penkių metų mergaitė, veidas iškreiptas didžiausiu pasibaurėjimu, drabužiai nuplėsti, sugėdinta, subiaurinta, ir į mūrą sutėkšta. Čia jaučiaus, ne karas. Čia žmogžudystė, daugmeninis užmušimas — galvažudystės rūšis, už kurią žmonės pakariama civilizuotoje tautos.

Pirmą kartą, kai pamaciau šį šurpulingą reginį, Raudonųjų apsiėjimą su savo priešais, maniau, kad apalpsiu. Bet, bematant dieną iš dienos tą patį daiktą, nervai sustingo. Čia ne vieno kokio žmogaus pasiutimas, bet duotas įsakymas: "Kariaukite iki galo, bet jei reikia pasiduoti, tai išmuškite, sunaikinkite!"

Mūsų kariuomenė įėjo į Malagą, nė šovinio neišovus. Visa eiseną atrodė kaip militariškas paradas,

ne kaip karo pergalė. Vėliavos, vėliavos visur. Žmonės iš širdies sveikino — ašaros, jausmai... Per amžius ne užmiršiu tos moteries vaizdo — jauna, juodai apsivilkusi — ranka salitai ištiesta, ašaros byra per sudžiuvusias skruostas, šaukia drebančiu balsu: "Lai gyvuoją Ispanija!" Vėliau su ja kalbėjau. Ir jos tai buvo pirmą baisenybių pasaką, kurią girdėjau, vieną iš tūkstančių. Aštuoni šeiminio nariai — tėvai, vyrai, vaikai, visi žuvę! Visi komunistų nužudyti. Dėko! Jų nebūvo komunistais!

Malagos išvaizda tai neužmirštinas dalykas. Ištiesos gatvės sudegintos: namai, krautuvės, valgyklos, teatrai, viskas dingio! O tarp visų tų griuvėsių, alkani žmonės, maži vaikai maldauja duonos kąsnio. Mėnesiais buvo "Raudonųjų Rojūje", bet beveik ko neišmirė nuo bado.

Pavojinga buvo Malagoje pirmose dienose. Nemaža raudonųjų ten pasiliko, ir jie neabejojo keleivius šaudyti. Pirmą naktį mieste tai buvo neįtikėtina: mažai maisto, vos kiek žuvies, vyno, o visai nebūvo šviesos.

Ant rytojaus, diena išaušus, Malaga visiškai kitaip atrodė. Greit viskas grįžo į normalų gyvenimą. Gatvekariai pradėjo važiuoti, gatvės nuvalytos; o pergalėtojų kariuomenė aplėdo miestą, naujus mūšius žygiuodama. Pasiliko antroji kariuomenė — organizatorių, šelpėjų, teisųjų kariuomenė.

Ir tik tada pradėjau sužinoti visą tą, ka Malaga iškentėjo. Katedra buvo paversta į paleistuvystės namą — 8000 žmonių nu-

Dabartinis Klaipėdos krašto gubernatorius J. Kubilius

žudyta, o kaip baisiai užmušti! Sv. Rapolo Kapų mūras iš pamatų svyravo, dėl tūkstančio kulku sutrenkimo. Prieš tą mūrą buvo sustatyti tūkstančiai nekaltų žmonių; net ir dabar gali matyti kraujo dėmes; net ir matau daug sužalotų lavonų. Prie Camino Nuevo man pasakojos, kad dar neperseniai gatvekariai negalėjo kelių pervaziuoti, tiek daug lavonų buvo sukrauta.

Šioje aikštėje žmona gyva sudeginta. Aukščiausia gatvėje tėvas su vienuolika penkių metų sūnelių nežmoniškai nušauti. Prieš aną mūrą 8 moterys, klūpodamos ant žemės, rankomis ištiestomis, atsikreipusios į būdelius šaudytojus sušuko, "Lai Gyvuoją Ispanija!"

Jauna Amerikiečių pora, kuri išgyveno savo viliojimą raudonųjų teroro metu, apsakė štai koki įvyki.

"Grafas di San Isidoro, vienas mūsų geriausių draugų", jie pasakojo, "buvo pirmųjų nužudytųjų skaičiuje. Drauge su dviem savo sūnais stojo prieš šaudytojus. Vos jie tebuvo nušauti, Grafas apsikabino savo sūnus ir tarė būdeliams: "Te Dievas jums atleidžia kaip ir aš atleidžiu!" O ta jaunoji dukrelė Leopoldo O'Donellio visoj Malagoj žinoma kaip "Gražioji Karalaitė". Su savo gyvybe ji užmokėjo už tą gražų vardą. Vieną dieną ji dingio iš namų. Kai vėl ją pamatė, tai jau negyva — jos nuogą kūną tarp daugelio kitų."

Čia ne karas. Čia nuodėmė, piktadarystė, girtuokliavimas, pasiutimas, padūkimas. 8000 žmonių užmuštu — miestas beveik sunaikintas; bet kas blogiausia, tai vaizdas šimtų neščių moterų. Tekėjusios, mergaitės, našlės — kas paisėjo? Kur vyras? Nieks nežino. Tai viens iš 100,000 kareivių mieste gyvenusių. Meilė buvo pigi raudonųjų rojūje. Bet kuria moteriške galėjo pasiimti, norinčią ar ne. O dažniausia, dar didesnė gėda: tėvas ar vyras ar sūnus priverstas buvo žiūrėti į moterų išniekinimą pirm negu į nužudę.

Pasilikau Malagoje penkis dienas. Penkios dienos, kuriose mačiau miestą gyvybės sugrąžintą.

Maistas, įstatymai, dorovė, ramybė — ta brangiausia ramybė.

Po to keliavom į naują karo frontą, keletą mylių už Malagos. Gavau kvėpioti tyru oru. Bet vėl bombos, kanuolės, kulkos — mirtis ir gyvybė.

Pragyventi pigu Nacionalistų Ispanijoje. Geriausia viešbutis reikalauja tik 30 centų į dieną už kambary su vana ir už tris pavakarijus. Teatro tikietas, 50 centų; vyno stiklas, dešimtis centų. Pyragaičių krautuvės didžiajai lankoms. Atvažiuavusi į Salamancą, įėjau vienon, viduj stovėjo Du Morokku kareivių. Vienas nusilenkė ir tarė "Senorita, bandute?" Aš supratau; jis man siūlė pyragaitį.

Priėmiau jo mandagų pasiūlymą ir suvalgiau saldumyną. Padėkojau jam. Dėkui, vieno užteks. Persiskyrime. "Tegyvuoją Ispanija", buvo jo atsisveikinimas.

Skersai Katedros stovi Arkivyskupo rūmai, dabar atiduoti Generolui Franco. Sargyboj lauke stovėjo kareiviai, viduj, viršų puošnių marmorinių laiptų vedančių į Generolo kambarius, įsitempę stovėjo du nuostabių Morokku kareivių. Atrodė juodu, tarsi akmeninės statulos.

Generolas Franco jaunas vyras, vos keturias dešimtis trijų metų; mandagus ir prielankus, numylėtas visų Nacionalistų Ispanijoje. Paprastas ir ne išdidus; jis yra mažiausiai apmokamas viso pasaulio valstybių valdovų; jo algą tik \$200 į mėnesį. Kuomet buvo pasakyta, kad jam kaip valstybės galvai priklauso didesnė alga, jis atsisakė priimti: "Kiekvienas centas Ispanijai reikalingas." Užteks mano pragyvenimui ir tiek. O kas lieka, tebūnie atiduota tiems, kurie iš tikrųjų pašėlops reikalingi.

Generolas Franco išdėstė man keletą savo minčių: "Aukos, kurias Ispanija daro, kad išgelbėtų Vakarinę Civilizaciją, ir taip pat kad išgelbėtų mūsų pačių vienybę ir galybę, duoda mums teisę reikalauoti pagarbos nuo kiekvieno ir laisvai kalbėtis su visomis tautomis. Mes davėm tvirtus ir aiškius įrodymus, kodėl visos

tautos turėtų pripažinti mums karo teises, pagal nustatytas tarptautines taisykles. Mes laukėm, kad tiesa ir protas pergalėtų intrigas ir slapta galybę. Vienok mes matom, jog kitos tautos atsisako pripažinti mums mūsų reikalo teisingumą ir tyli kaslink Ispanijos Raudonųjų kriminalinės dvasios, kuria yra persigėres jų gyvenimas ir visi jų darbai.

"Pagal pačių raudonųjų statistikas, kurios buvo rastos, atimtos nuo jų teroristojose, ir taip pat pagal liudyjimą tų, kurie pabėgo nuo jų, mes galime sakyti, jog raudonieji nužudė virš keturių šimtų tūkstančių žmonių. Mes sušaudom tik tuos, kurie yra kalti kokios didelios piktadarystės arba raudonuosius revoliucijos vadus."

"Nacionalistinė Ispanija dėl savęs pačios kariauja, kariauja lygiai pat dėl gerovės visos žmonijos. Ispanijos Civilinis Karas išspręs ne vien mūsų tautos išganymą, bet irgi išganymą Krikščioniškos civilizacijos. Galop, mes kariaujame dėl socialinės pažangos, dėl mūsų darbininkų teisių ir, taipgi, apsaugojimui jų nuo Sovietų valdžios tironystės!"

Čia tai vyras, kuris suprato žmonių reikalus — jų teisę gyventi. Ir jis ne tik suprato, bet ir įvykdė — ta ką žmonėms reikalinga — ta ką jiems prižadėjo.

Kiek vėliau, man beaiškinant mėnesioje, prišartino viens kareivis. "Ar leisi pasikalbėti su Jumis", jisai tarė. "Tik paleistas iš ligoninės. Gavau kulka į krūtinę. Jau taip ilgai kaip su moteriške kalbėjau!" Vargšas Ispanijos kareivis! Tai ir šnėkėjome — ištisas valandas suvartojame — apie motinėlę, jo mylimą, jojo planus, svajones, ką darysias kai karas baigsis. Ašaros akis sidabravo kai skyrėmės, ir jisai ištare: "Dėkui, dėkui, kad klausiaisi Ispanijos sūnau kalbos!"

Vėliau, viešbutyje, viens kareivis meiliai apkabinęs savo verkiandą motinėlę, jai kalbėjo: "Nesirūpink, močiute mano, niekas man negali atsitikti. Da kulka nenulieta, kuri nukauts tavo sūnų". O tik keletą savaičių vėliau, Madrido fronte, Universiteto mieste, mačiau tą patį sūnėlį, su kulkos skykle virš širdies; lūpos šypsena praskleistos, veide ramybė. Ispanijai atidavė tą kas branginama už visas brangenybes — savo gyvybę. Nuvažiuavau į Avilą (Šventos Teresės Avila).

Anksti rytą atvykau. Išgirdau orlaivių skridimą, pažvelgiau į viršų tuoj pamaciau. Trys, baisūs, mechaniški paukščiai, neša mirties gaudą. Knupščia parpuolusi griovyje, rankoms galvą saugodama, girdėjau bombas plystant, 16 jų.

Koks baisus reginys! Čia sargo lavonas, galva ir rankos numuotos. Ten dviejų vaikučių kūnai; šalia jų sužeisti trys broliai, jauniausis mėnesio amžiaus — veidas kruvinas, skeveldru plieno sudraskytas. Žiūrėdamas į šį vaizdą, jų tėvas, sugniaužtomis kumščiomis, grasino orlaivių link, murnėdamas: "Žmogžudžiai! Jumiems tikėjau, o man vaikus žudote". Jisai kadaise buvo to miesto komunistų vadas.

Toliau kelyje, mažas namelis. Jame šienikas krauju permirkęs, o ant jo gulį jauna atrodant motina. Mergaitė, dvylikos metų, arti jos stovėjo. Jos akys įsmegtos į gulintį, sužalotą, lavoną. "Ar tai tavo motinėle?" klausiau vaikelio. Pažvelgė juodomis, didžiomis akimis. "Taip", atsiliepė rimtu balsu, "taip, mano motina. Ji į dangų užžengė su angelais". "O kaip tu žinai?" "Ji taip pasakė prieš atsiskiriant". Vos sulaikiau besiveržiančias ašaras. Atsiklaupiau ir meldžiaus už tą motiną, kuri mirdama paliko savo vaikelį vilties žodžius, kad jie sužadintų ne neapykantos, bet atleidimo jausmą.

Keliaukite į Lietuvą HOLLAND-AMERICA LINE

The Flagship S.S. Statendam

Patogūs, greitai ir švarūs laivai. Į Lietuvą važiuojant labai paranku yra važiuoti šia linija.

Laivai išplaukia iš New Yorko

1938 m.:

ROTTERDAM Balandžio 9

VOLENDAM Balandžio 25

STATENDAM Balandžio 26

VEENDAM Gegužės 7

NEW AMSTERDAM Gegužės 21

VOLENDAM Gegužės 28

Visais kelionės reikalais kreipkitės pas vietinius mūsų autorizuotus agentus arba į

HOLLAND-AMERICA LINE

Artimiausią J. A. V. Ofisą

Telefonas: Plaza 1350.

JONAS GREBLIAUCKAS

Graborius ir Balsamuotojas

423 S. Paca Street

BALTIMORE, MD.

EKSKURSIJOS LIETUVON!

GEGUŽES-MAY 14 D.,

Kunigų Vieniybės ir A. L. R. K. Federacijos Ekskursijos į Eucharistinį Kongresą Budapeste ir į Lietuvą, Cunard Linijos laivu — BRITANIC. Šiai ekskursijai vadovaus Kunigų Vieniybės pirm. kun. J. Balkūnas.

GEGUŽES-MAY 21 D.,

Holland-American Linijos nauju, modernišku, ką tik pastatytu 33,000 tonų laivu — NIEUW AMSTERTAM. Ši ekskursija yra Stepono Dariaus Amer. Legijono Posto No. 317, kuriai vadovaus vienas iš legijoninkų.

GEGUŽES-MAY 21 D.,

Holland-American Linijos laivu — NIEUW AMSTERDAM, Lietuvos Vyčių ekskursija.

GEGUŽES-MAY 22 D.,

Cunard Linijos laivu — LANCASTRIA, kuris išplauks iš Bostono be persėdimo į Klaipėdą.

LIEPOS-JULY 1 D., Švedų Amerikos laivu — GRIPSHOLM.

Kurie manote ateinančią vasarą vykti į Lietuvą, prašome iš anksto užsisakyti vietas, nes vėliau užsisakant yra sunku gauti geresnius kambarius laive. Ypač, Lietuvos piliečiai turėtų ankščiau pradėti rūpintis kelionės reikalais, nes jiems reikalinga išgauti grįžimo dokumentai — "Reentry Permit".

Vykstantiems į Lietuvą per Darbininko Laivakorčių Agentūrą, mes parūpinsime visus kelionei reikalingus dokumentus. Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Darbininko Laivakorčių Agentūra

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. SOUTH Boston 2680

Apie Klaipėdą ir Klaipėdiškius

Buvusis Klaipėdos krašto gubernatorius pulkininkas Ant. Merkys spaudai (XX daug prisidėti gali taip amž). duotame pasikalbėjime tarp ko kita šitai apibūdino Klaipėdos kraštą su Didž. Lietuva kultūrinio susiliejimo aplinkybėmis:

— Klaipėdos krašto gyventojų dauguma, ypač kaime, savo lietuviškumą toli prašoka kai kuri Didžiosios Lietuvos apskrityje, bet kraštui ilgą laiką išbuvus vokiečių kultūros ir vaistybės santvarkos įtakoje, tarp Didžiosios Lietuvos ir Klaipėdos krašto lietuvių yra susidariusi nepačiojo galvosenoje, tiek iš dalies ir veiksmuose tam tikras psichologinis skiltingumas. Ten daug įtakos yra padarę vokiečių metodai ir vokiškas galvojimas, tuo tarpu pas mus yra daugiau pasireiškę slavų įtaka. Šitos galvosenos ir veikimo metodų skirtingumu pasinaudojami, kai kurie žmonės ir stengiasi sudaryti nepaankla atmoferą Klaipėdos krašto gyventojams visiška su Didžiąja Lietuva susilieti. O reikalingi, eliminuoti pasitaikančius skirtingumus, turi didelę svarbą.

Ką gi turėtų daryti Klaipėdiečiai lietuviai ir Didžiosios Lietuvos žmonės? Pirmiausia, būtinai reikia vieniems kitus visusiškai ir nuodugniai ligi mažiausių smulkmenų pažinti. Vieni kitus turi rimtai vertinti, turi gerbti kitą žmogaus elgesį, jei tie elgesiai yra iš geros valios, ir jo įsitikinimus, jo jausmus, nes staigiai nieks negali persilaužti. Nors šioj srity per 15 metų jau daug ko yra pasiekta ir daug kas išlyginta, palyginus su tuo, kas buvo rradžioj, bet taip pat dar daug ko yra like veikti. Galutinam susiliejimui turi svarbos kiekvieno atskiro asmens veiksmai. Praktika rodo, kad kai kada net labai nežymaus žmogaus padarytoji klaidą ar netaktišką elgesį užnuodija visą apylinkę, nes dažnai iš vieno žmogaus veiksmu, ypač valdininkų, sprendžiama apie visumą, ypatinai jei dar yra kam iš šalies pakurstyti.

Prie vieni kitų pažinimo pat mūsų moksleiviai ir inteligentai vasarą ruošdami ekskursijas į pajūri, lankydami patį kraštą, bendradarbiaudami su jų mokslus einančiu jaunimu, ir priešingai — klaipėdiečiai lankydamiesi D. Lietuvoj.

Į Klaipėdos kraštą turėtų būti siunčiami dirbti pirmoj eilėj tikrai rinktiniai žmonės.

Nors tuo dalyku atsidėjus rūpinamasi, bet į vykstančius i Klaipėdos kraštą dirbti inteligentus turėtų būti atkreiptas visas dėmesys.

Visi turėtų būti rinktiniai žmonės, ypačiai išauklėjimo ir moralės atžvilgiu.

— Klaipėdos krašto judėjimo, ekonominės, o kartų ir visokios kitos veiklos centras yra uostas. Su juo yra ankštai susijusi mūsų prekyba ir pramonė. Taip pat šis faktorius ir ateity dėsiai prie Klaipėdos miesto augimo, jos lietuvišimo ir turtėjimo.

Klaipėdos krašte, vnač poste, žymia role vaidina darbininkai. Tačiau blogo darbininkiško elemento atsiradimas atneša daug žalos ir duoda medžiagos įvairiai agitacijai prieš pačią lietuviybę. Čia su nepaisinu elementu turėtų būti kovojama, neišskiriant ir pačių darbininkų.

VEL KLAIPĖDOS UOSTO REKORDAS
1937-tuosius metus Klaipėdos uoste vėl galima vadinti rekordiniais; tais metais atplaukusių laivų skaičius prašoko kitų metų skaičius. Būtent, 1937 metais atplaukė 1.414 kuriais atvežta 968.987 tonų importo prekių. Išplaukė tuo pačiu laiku 1.434 laivai, kuriais išvežta 370.124 tonų eksporto prekių.

Pradedant 1923-čiais metais, per 15 metų, i Klaipėdos uosta atplaukė viso 14.436 prekiniai laivai. Prieškariniais metais, Klaipėdos uoste „žydėjimo“ metais skaitomi 1913 metais. Tais metais i Klaipėdos uosta atplaukė 750 laivai, kuriais atvežta 376.797 tonų prekių ir išvežta 346.195 tonų.

ANTANAS SMETONA, pirmasis ir dabartinis Lietuvos prezidentas, kuris nuo 1926 m. be atsiklausimo tautos vairuoja Lietuvos valstybės vairą.

APSAKYMĖLIAI

Rašo T.

ISMINTINGAS GYDYTOJAS

Atėjo sykį pas garsų gydytoją nusimines ir sergąs žmogus. Gydytojas išklausinėjęs ir apžiūrėjęs ligonį tarė: — Aš nerandu jokios kūniškos ligos, tamstos liga yra dvasinė. Tamstai reikėtų daugiau laiko praleisti atvirame ore, laukuose. — Bet, gydytoja, aš gyvenu toli nuo miesto. Apie mano namą yra daugybė įvairių gražių medžių ir žolynų, oras tyras, sveikintis. —

Tai pamėgink permaitinti išvažiuoti kur nors: išvažiuok į naują vietą, gal tas pagelbės tamstai. — Gydytoja, kiekvieną vasarą, aš tris mėnesius praleidžiu kalnuose, kur yra vėsu ir ramu. Žiemos metu aš važiuoju i šiltes kraštus, bet vistiek jaučiuos ligoniui. —

Gydytojas ligoniui vaistų neturėjo ir beveik nežinojo kokių patarimų duoti, nes matomai, jis yra turtingas žmogus, visą turįs. Jis pasiūlė jam šokių receptą: —

Tamstai gal reikėtų labiau draugauti su žmonėmis, praslinksminti; nueik į gerą teatrą, kad galėtum gerai nusijuokti. — Gydytoja, aš esu

Kardolis, geriausias visame krašte komedijantas. Teatruose aš tūkstančius žmonių prajuokinu. Tūkstančiai ir tūkstančiai mano kalbas girdi ir juokiasi, bet mano gyvenimas yra sunkus ir aš esu labai nusimines. —

Gydytojas pamastė vandens paskui tarė: — Pamėgink, pasimelsti kada nors, nueik į bažnyčią, terasi geresnį Gydytoją už mane. —

PASIKALBĖJIMAS SU KAUKOLE

Sakoma, kad senovėje šv. Makarijus radęs kaukolę tarė: — Kam tu priklausi? Ir kaukolė atsakius: — Pagoniui. — Kur yra tavo siela? — klausė šventasis. —

— Pragare, — atsakė kaukolė. —

— Ar tu giliai pragare? — Taip giliai, kaip dangus yra toli nuo žemės. —

— Ar yra kas giliau pragare už tave? — klausia šv. Makarijus. — Taip, žydai. —

— Ar yra kas pragare giliau už žydus? — klausia šventasis. —

— Taip, blogi Krikščionys, kurie yra atpirkti Kristaus krauju, bet jie tai nieku laiko; jie yra giliausiai pragare. —

Žinios Iš Lietuvos

VANDENS BADAS — SNIEGO LIGI ŠAKLO — BRANGSTA MIŠKAI

Šimkaičiai. — Raseinių apskr. Jau vasarą mūsų apylinkėje, net ir geriausiuose šuliniuose pasibai gė vanduo, bet kol nežalo buvo pusė bėdos vandens parvešti ar gyvulius nuvaryti. Dabar visur sniego ligi juostos, be vandens nebūsi, važiuok kelis kilometrus, o kol parveši —

vanduo jau i ledą paviręs!

Vienas ūkininkas per dieną vežė vandenį ir pylė šulinin. Kai rytą nuėjo garspadiņ vandens, rado šulinį tuščią, bet vanduo nebuvo: gretimas kaimynas nudžiugo, radęs savo šulinį pilną vandens!

Šimkaičių apylinkės turtingas miškais, reikėtų vilginti juostas, be vandens nebūsi, važiuok kelis kilometrus, o kol parveši —

ALEKSANDRAS STULGINSKAS, pirmasis demokratinės Lietuvos prezidentas, kurio prezidentavimo metu pravesta žemės reforma ir įvesta šava valiuta—litas. Jo prezidentavimo metu turėjo laisvę spauda, organizacijos ir visa tauta.

visas pardavimui skirtas miškas, miško kaina nepigi, bet per varžytines varyta dar 30—40% virš, tai rodo, kad šimkaičiai neblogai ekonomiškai išsilaiko, o vis tik daugelis miško negavo.

PIAUSTO ARKLIAMS UODEGAS

Gelvonys. — Šiomis dienomis nežinomi piktadariai Kalekių kaime penkių ūkininkų arkliams nupiaustė uodegas. Pažymėtina, kad piktadariai nupiovė uodegas, arkliams esant tvartuose.

SUSIORGANIZAVO LIETUVOS KARIUOMENĖS PIRMŲNĮ SĄJUNGA

Kaunas. — Didžiojo Karo metu atsirado daugiau realių vilčių Lietuvos nepriklausomybei atgauti. Lietuviai kariai, tuo metu tarnavusieji svetimos kariuomenės, juto, kad konkreti jėga Lietuvos nepriklausomybės idėjai realizuoti ir ją anginti yra kariuomenė. Svetimoms kariuomenėms pradėjus kriksti, patrijųtų buvo pradėtos organizuoti atskiros lietuvių dalys, kurios ryžosi organizuotai vykdi i Lietuvą jos nepriklausomybę ginti. Daugiausia tokių dalių buvo organizuota plačiojoj Rusijoj, kurios, kad ir netiesioginiai, sudarė pirmosios Lietuvos kariuomenės branduolį. Daug kas iš organizuojamos kariuomenės dalyvių skaudžiai nukentėjo padėdami savo gyvybes ant Tėvynės aukuro. Pavyzdžiui gali būti, kad ir Lietuvių Karių Batalionas Sibire, kurio vadus ir dalį karių bolševikai išžudė. Dabar suorganizuota Lietuvoje tų pirmųjų sąjunga.

— Pragare, — atsakė kaukolė. —

— Ar tu giliai pragare? — Taip giliai, kaip dangus yra toli nuo žemės. —

— Ar yra kas giliau pragare už tave? — klausia šv. Makarijus. — Taip, žydai. —

— Ar yra kas pragare giliau už žydus? — klausia šventasis. —

— Taip, blogi Krikščionys, kurie yra atpirkti Kristaus krauju, bet jie tai nieku laiko; jie yra giliausiai pragare. —

LIETUVOS KOMERCIJOS LAIVYNAS SMARKIAI AUGA

Klaipėda. — Klaipėdos laivininkystės bendrovė „Sandėlis“ nupirko naują 1128 tonų talpos laivą.

SIEMET KAUNE BUS ATIDARYTAS ZOOLOGIJOS SODAS

Lietuva jau turi keletą gerai įrengtų ir turtingų muziejų. Turi didelį ir gana turtingą botanikos sodą, kur sutelkta daug Lietuvos ir kitų kraštų augmenijos. Buvo jau labai jaučiamas zoologijos sodo (žvėrinčiaus) trūkumas. Zoologijos sodo steigimu labiausiai rūpinosi žymiausias Lietuvos gamtininkas, gamtos muziejaus steigėjas ir vedėjas, profesorius Tadas Ivanauskas. Pernai Kaune susidarė zoologijos sodui steigti akcinė bendrovė, kuri pradžiai sudarė 100.000 litų ir tuojau ėmėsi darbo.

Ties Kaunu, Mickevičiaus slėnve gražioj vietoj, įsivyta zoologijos sodui 23 hektarų žemės plotas. Čia bus įrengta natūralios įvairiems žvėrims gyventi taip, kaip jie gyvena laisvėje. Be to, bus padarytas tvenkinys vandeniniams paukščiams ir gyvams; taip pat numatoma įrengti akvariumą žuvis. Pradžioje zoologijos sode bus apgyvendinti visu Lietuvos žvėrių, paukščių ir žuvų atstovai.

LIETUVOJ YRA 7 KALĖJIMAI, 7 AREŠTO NAMAI IR 3 NUSIKALTĖLIŲ AUKLĖJIMO ĮSTAIGOS

Šiuo metu Lietuvos (be Klaipėdos kr.) yra Kauno ir Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjimai, Panevėžio, Marijampolės, Ukmergės, Telšių, ir Kretingos (Bajorų) kalėjimai, Raseinių, Alytaus, Zarasų, Tauragės. Utenos, Vilkaviškio ir Mažeikių arešto namai, Kalnaberžės (Kėd. a.) ir Jurdaičių (Joniškio vl., Šiaulių apskr.) nepilnametėlių nusikaltėlių draugmės ir auklėjimo įstaigos berniukams ir Krakių (pas vienuolės kotrinietes) pataisos namai mergaitėms.

Kaunas. — Lietuvos valstybinė 1937 metų literatūros premija atiteko žinomam poetui Aleksandravičiui už eilėraščių rinkinį.

DIDEJA LIETUVOS PRAMONĖ

Kaunas. — Radviliškyje steigiamas trečias Lietuvos stiklo fabrikas. Tam reikalui sudaryta akcinė bendrovė su keturių šimtų tūkstančių litų pagrindinio kapitalo.

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale, kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų miežių, atėję į tavernas ar restoranus prašykite BROCKERT'S. Paragavę BROCKERT'S — jo visuomet reikalausite.

Brockert's ALE

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271

LIETUVA
TIK SEPTYNIOS DIENOS
Jei keliausite ekspresiniais garlaiviais
BREMEN • EUROPA
Greiti traukiniai prie pat laivų Bremen ir Europa
Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną.
Arba keliaukite populiariais laivais
COLUMBUS
HANSA • DEUTSCHLAND
HAMBURG • NEW YORK
Patogus geležinkelinis susisiekimas iš Bremeno ar
Hamburgo. Mes pagelbėsime jums įgauti svečių ir
imigracijos vizas dėl jūsų giminių iš Europos.
Informaciją klauskite pas vietinį agentą arba
252 Boylston St., Boston, Mass.
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD